

Regeringskansliet
Justitiedepartementet
103 33 Stockholm

Er referens
Ju2024/00910

Vår handläggare
Henrik Petersson

Kamerabevakning i offentlig verksamhet – lättnader och utökade möjligheter (SOU 2024:27)

Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har, med utgångspunkt från myndighetens totalförsvarsrelaterade forsknings- och försöksverksamhet, följande synpunkter på betänkandet.

FOI vill särskilt betona vikten av en effektiv samverkan mellan samtliga myndigheter med ansvar för totalförsvaret. Det är vanligt att sådana samarbeten handlar om olika typer av metod- och teknikutveckling samt att prov- och försöksverksamhet är frekvent förekommande inslag i dessa sammanhang. Det kan exempelvis vara fråga om att metod och teknik som ämnas för operativt bruk hos en myndighet utvecklas och utprövas självständigt hos en annan myndighet, eller via myndighetsövergripande samarbeten. FOI bedriver ofta verksamhet för annan myndighetsräkning, bl.a. för Försvarsmakten och Polismyndigheten och relativt ofta inom områden som på olika sätt är särskilt reglerade i lag. Verksamheter som inkluderar kamerabevakning är ett sådant exempel. Mot bakgrund av detta anser FOI att myndigheter med ansvar för totalförsvaret, och då särskilt försvarsmyndigheterna, i största möjliga mån bör ges lika juridiska förutsättningar att genomföra utvecklings-, prov- och försöksverksamhet.

Synpunkter på författningsförslaget

I 12 § (s. 55-58) föreslås särskilda undantag för bevakning av skyddsobjekt och för viss bevakning som Försvarsmakten bedriver i sin provverksamhet. Undantagen avser intresseavvägning, dokumentationskrav och förteckningskrav.

FOI anser att myndigheten tydligt bör nämnas och omfattas av ett liknande undantag som Försvarsmakten har för prov och försök. Skälet är att FOI självständigt genomför sådana prov och försök, ibland på uppdrag av Försvarsmakten, och att

verksamheter som faller inom den juridiska definitionen för vad som anses utgöra kamerabevakning kan vara aktuella. FOI har tidigare (Remissvar SOU 2017:55) lyft fram att myndigheten självständigt genomför verksamhet åt Forsvarsmakten och att bestämmelsen inte ger vägledning om undantagen i dessa fall är tillämpliga för FOI. Dessutom anser FOI att ett tydligt undantag, från de föreslagna kraven på förteckning och på dokumenterad intresseavvägning, skulle minimera risken för att säkerhetsskyddskänslig verksamhet röjs.

FOI anser även att den angivna lagtexten i punkten 2 bör förtydligas. Det är inte tydligt om undantaget avser avgränsa prov- och försöksverksamhet till att enbart gälla när sådan verksamhet bedrivs från fordon, fartyg eller luftfartyg. FOI vill understryka att prov- och försöksverksamhet som ligger tidigt i en utvecklingsprocess ofta bedrivs via experimentella uppställningar som kan ha annan placering och utformning jämfört med den tilltänkta plattformen för sluttillämpning. En utrustning ämnad för marint ytfartyg kan exempelvis utprovas via en landbaserad fast monterad experimentell uppställning. FOI anser därför att lagtexten på ett tydligt sätt bör undanta all form av utprovning och försök, när verksamheten syftar till att ta fram bevakningsutrustning ämnad för slutanvändning på fordon, fartyg eller luftfartyg.

I 16 § (s. 64-68) föreslås särskilda undantag från upplysningskravet och rätten till information i viss verksamhet som inte är brottsbekämpande. Undantag ges till exempel för bevakning i syfte att skydda skyddsobjekt, samt för viss bevakning som Forsvarsmakten exempelvis bedriver i sin provverksamhet.

FOI anser att myndigheten tydligt bör nämnas och omfattas av de undantag som beskrivs i författningsförslagets punkt 2. Skälet är detsamma som redovisats ovan.

Gällande rättsliga verktyg för effektiv tillsyn (s. 426-) görs i betänkandet en bedömning att anmälningsplikt inte är en lämplig integritetshöjande åtgärd och inte ger påtaglig nytta för tillsynsmyndigheten. FOI vill här poängtera att en sådan plikt dock medför en sammanhållande översikt över vilka aktörer i samhället som bedriver kamerabevakning och i vilken omfattning. Ur ett forskningsperspektiv och för den samhällsvetenskapliga forskningen kring integritet, övervakning och rättssäkerhet är det önskvärt att det finns en sådan sammanhållen översikt.

Datum
2024-08-12

Nr FOI-2024-773:

Beslut

Detta remissvar har beslutats av generaldirektör Jens Mattsson efter föredragning av förste forskare Henrik Petersson. I den slutliga handläggningen har även överdirektör Lena Nyberg, jurist Caroline Cruz Julander samt särskild rådgivare Mikael Wiklund deltagit.

.....
Jens Mattsson

.....
Henrik Petersson

Sändlista

- Justitiedepartementet
(ju.remissvar@regeringskansliet.se och ju.L6@regeringskansliet.se)
- Försvarsdepartementet

Internt FOI

- Registrator
- GD-sekreterare
- AC
- Chefsjurist
- Särskild rådgivare